

Nationalt lærings- og kvalitetsteam vedrørende rationel anvendelse af antibiotika

Pixi-udgave af projektbeskrivelse

**Nationalt lærings- og kvalitetsteam vedr. rationel
anvendelse af antibiotika (LKT Antibiotika)**

Pixi-udgave af projektbeskrivelse

August 2017

INTRODUKTION TIL LKT ANTIBIOTIKA

Der er konstateret en stigende antibiotikaresistens i Danmark og i resten af verden. En ændring af resistensudviklingen kræver, at der bruges markant mindre antibiotika og især mindre bredspektret antibiotika. Antibiotikaforbruget på hospitalerne kan formentligt mindskes væsentligt, såfremt gældende vejledninger bliver fulgt.

Med det nye nationale kvalitetsprogram har Danske Regioner og Sundhedsministeriet udviklet en model for forbedringsprojekter ved brug af lærings- og kvalitetsteams (LKT). Formålet er at understøtte det klinisknære forbedringsarbejde og sikre læring på tværs af landsdele. Et LKT er et nationalt netværk, bestående af en national ekspertgruppe samt lokale forbedringsteams, som arbejder med forbedringer indenfor det konkrete område.

Projektbeskrivelsen for LKT Antibiotika er udarbejdet af den nationale ekspertgruppe og godkendt af den nationale styregruppe for Lærings- og Kvalitetsteams. LKT Antibiotika tager udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens vejledning om antibiotika fra 2012 og WHO's liste over særligt kritiske antibiotika. LKT Antibiotika løber til medio 2019.

På de følgende sider uddybes mål, delmål, indsatser mv. Desuden findes oversigt over seminardatoer for ledere og læringsteams.

For yderligere information om LKT Antibiotika, find kontaktpersoner og projektbeskrivelsen i sin fulde ordlyd: <http://kvalitetsteams.dk/lærings-og-kvalitetsteams/rationel-antibiotikaforbrug-paa-hospitaler>

MÅL FOR LKT ANTIBIOTIKA

Der er for LKT Antibiotika opstillet et overordnet mål, to konkrete og målbare mål, en ulempeindikator samt forslag til lokale procesindikatorer mhp. tidstro monitorering af den lokale forbedringsproces. Alle mål og procesindikatorer er uddybet i den fulde projektbeskrivelse.

Overordnet mål

Projektets overordnede mål er at fremme rationel anvendelse af antibiotika i hospitalssektoren mhp. at optimere det kliniske behandlingsresultat for både nuværende og fremtidige patienter og samtidig minimere utilsigtede konsekvenser af antibiotikabehandling.
Hospitalerne og afdelingernes forbrug af antibiotika skal være i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens vejledning og de regionale antibiotikavejledninger.

Mål 1: Reduktion af det samlede antibiotikaforbrug

Det samlede forbrug af antibiotika skal reduceres inden 1.7.2019 målt i estimerede behandlingsdøgn ud fra indkøbsdata (aDDD)/100 sengedage for indlagte patienter sammenlignet med forbruget i 2015/2016.

Alle deltagende enheder skal udarbejde en konkret lokal målsætning (i %), som tager hensyn til patientsammensætning og forbrug og er et realistisk, men ambitiøst mål.

Mål 2: Reduktion af forbruget af kritisk vigtige antibiotika

Forbruget af kritisk vigtige antibiotika (carbapenemer, fluoroquinoloner og cefalosporiner) skal reduceres inden 1.7.2019 målt i estimerede behandlingsdøgn ud fra indkøbsdata (aDDD)/100 sengedage for indlagte patienter sammenlignet med forbruget i 2015/2016.

Alle deltagende enheder skal udarbejde en konkret lokal målsætning (i %), som tager hensyn til patientsammensætning og forbrug og er et realistisk, men ambitiøst mål.

Mål 3 (Ulempeindikator): Uændret eller faldende 30-dages mortalitet efter bakteræmi

30-dages mortalitet efter bakteræmi skal fastholdes uændret eller være faldende i projektperioden.

Indikatoren overvåges på nationalt og regionalt niveau.

Procesindikatorer

Der er i projektet givet forslag til lokale procesindikatorer for de fire indsatsområder. Procesindikatorerne belyser de konkrete aktiviteter i patientforløbene, og tilpasses og anvendes lokalt til tidstro monitorering af indsatsen.

- A** Antibiotikakure med dokumenteret indikation for behandling
- B** Andel antibiotikakure hvor præparatvalget følger lokale retningslinjer
- C** Andel antibiotikakure, hvor behandlingen er revurderet senest 48 timer efter første ordination
- D** Andel antibiotikakure med dokumenteret stopdato for behandlingen

INDSATSOMRÅDER I LKT ANTIBIOTIKA

Forbedringsprojektets mål om rationel anvendelse af antibiotika opnås ved fokus på fire konkrete indsatsområder. Indsatsområderne understøtter implementering af Sundhedsstyrelsens vejledning om ordination af antibiotika samt de regionale vejledninger på området.

Indsatsområder

- A** Indikation for anvendelse af antibiotika
- B** Valg af antibiotika
- C** Revurdering af behandling
- D** Behandlingsvarighed

Indsatsområde A: Indikation for anvendelse af antibiotika

Ved opstart af en antibiotikabehandling skal der foreligge en relevant indikation for behandlingen samt relevante mikrobiologiske prøver sikres før behandlingsstart.

Indsatsområde B: Valg af antibiotika

Ordineret antibiotika skal være i overensstemmelse med den regionale vejledning eller relevant begrundelse for afvigelser fra vejledningen skal være dokumenteret.

Den antibiotiske behandling skal målrettes det mistænkte infektionsfokus og der skal anvendes det mindst bredspektrede effektive stof. Unødvendig kombinationsbehandling skal minimeres.

Antibiotikabehandling inkluderer såvel den empiriske behandling på baggrund af en tentativ diagnose, den definitive behandling på baggrund af udredning og mikrobiologisk diagnostik samt profylaktisk behandling fx ved kirurgi.

I denne indsats indgår, at der i en del tilfælde anvendes ikke-almindelige antibiotika pga. formodet penicillinallergi, hvor formodningen bygger på et spinkelt grundlag.

Indsatsområde C: Revurdering af behandling

Antibiotikaordinationer på indlagte patienter skal revurderes senest 48 timer efter opstart og herefter hvert 3. døgn.

Indsatsområde D: Behandlingsvarighed

Varigheden af antibiotisk behandling af infektioner med kendt fokus skal være i overensstemmelse med regionale vejledninger og med den kortest mulige effektive varighed, inkl. kortest nødvendige i.v. behandling (dvs. hurtigere overgang til p.o.)

FORSLAG TIL TILTAG

I projektbeskrivelsen gives der forslag til, hvordan det kliniske indhold kan implementeres, dvs. mulige tiltag i forbedringsarbejdet.

Overordnede tiltag

- Velfungerende regionale antibiotikavejledninger
- Elektronisk hukommelses- eller beslutningsstøtte kan understøtte indsatserne. Udvikling heraf afhænger af de regionale muligheder

Generelle forslag

- Mulighed for faglig sparring og løbende feedback
 - Forpligtigelse på ledelsesniveau og vedvarende ledelsesfokus på området
 - Tæt samarbejde med klinisk mikrobiologi og klinisk farmakologi
 - Anvendelse af tidstro data til feedback til relevante medarbejdergrupper
 - Uddannelse/undervisning af klinisk personale - herunder uddannelse af læger i optimal antibiotikaordning
 - Drøfte antibiotikabehandlingen i afsnittet ved møder/tavlemøder
-

Specifikke forslag

- Sikre at resultaterne af mikrobiologiske undersøgelser er tilgængelige (hvor teknisk muligt) før revurdering (inden for 48 timer). Udfordringen er logistik /transport
- Implementering af hurtigere diagnostik, fx point-of-care test, hvor relevant og muligt. Indførelse heraf afhænger af de regionale og lokale muligheder
- Forbedring af logistik ved biokemisk, mikrobiologisk og radiologisk diagnostik – på baggrund af lokale analyser (arbejdsgange, piccoliner, portører, etc.)
- Sikre viden om/aftaler ift. rådgivning, fx at mikrobiologisk afdeling kan kontaktes for rådgivning om antibiotikavalg
- En mulighed lokalt er (efter aftale med ledelsen og forudgående grundig undervisning og information) at fjerne de kritisk vigtige antibiotika fra medicinrummene. Relevante afdelinger fx hæmatologisk afdeling, fælles akutmodtagelser og intensiv afsnit fritages - ligesom antibiotikagrupperne fortsat kan bestilles af alle afdelinger til konkret patient i behandling. Ordningen kan administreres af medicinservice/farmakonomer
- Implementeringen kan evt. have fokus på afgrænsede patientgrupper fx samfundserhvervet pneumoni eller sepsis

Se fulde projektbeskrivelse for uddybning af ovenstående:

<http://kvalitetsteams.dk/laerings-og-kvalitetsteams/rational-antibiotikaforbrug-paa-hospitaler>

LEDELSES- OG LÆRINGSSEMINARER I LKT ANTIBIOTIKA

Som del af LKT afholdes en række ledelses- og læringsseminarer mhp. opnåelse af nødvendige forbedrings- og datakompetencer, deling af erfaringer samt at lære af hinanden. Deltagerne på læringsseminarerne er gennemgående, idet der således bygges læring op i forhold til det lokale forbedringsprojekt. Deltagelse i ledelses- og læringsseminarerne er gratis for de involverede afdelinger, der dog selv finansierer transport til og fra seminarer.

Tilmelding: <https://kursusportalen.plan2learn.dk/>

- **20.9.2017**
Ledelsesseminar, Charlottet haven, København
Kick off. Opbakning fra ledelse og organisation. Den faglige ramme. Metoder til effektive forbedringer.
Målgruppe: Afdelingsledelser, hospitalsdirektioner, formandskaber og komiteer
- **13.-14.11.2017**
Læringsseminar, Nyborg Strand
Den faglige ramme. Forbedringsmetoder, herunder PDSA-afprøvninger, tidstro data og dataanalyse. Egne mål for indsatsen. Netværksdannelse.
Målgruppe: Deltagende afdelinger og støttefunktioner.
- **21.-22.6.2018**
Læringsseminar, Nyborg Strand
Første resultater. Involvering, motivation og at arbejde med modstand. Deling af viden og erfaringer. Sparring på fremdrift af egen indsats.
Målgruppe: Deltagende afdelinger og støttefunktioner.
- **3.12.2018**
Læringsseminar, Nyborg Strand
Holdbare forbedringer. Deling af viden og erfaringer. Sparring på fremdrift af egen indsats.
Målgruppe: Deltagende afdelinger og støttefunktioner.

- **6.6.2019**

**Fælles ledelsesseminar og læringsseminar,
Nyborg Strand**

Fastholde og udbrede resultater. Fastholde motivation til fortsat forbedringsarbejde. Deling af erfaring og viden fra den samlede periode. Fejring af resultater. Særlige forventninger til ledelser i fastholdelse og spredning af viden. Nationale perspektiver på resultater fra LKT Antibiotika.

Målgruppe: Afdelingsledelser, hospitalsdirektioner, formandskaber og komiteer samt deltagende afdelinger og støttefunktioner.

